

Vedlegg til Froland kommune/ innspill til revidering av Frolands kommuneplan, arealdel**Saksfremlegg:**

Bøylestad og Bøylefoss Velforening, Driftsstyret, er gjort kjent med at det i nær fremtid skal være møter mellom Statsforvalteren, Fylket og Froland kommune om planlegging av nye næringsarealer på Bøylestad. Næringsområdet som planlegges er på ca. 2000 daa. Noenlunde samme størrelse som Sørlandsparken. Området ligger midt inn i skogen i Froland, tett inntil tettstedene Bøylefoss og Bøylestad. Tiltakshavere er grunneiere og Arendal Fossekompani AS.

Denne saken har et betydelig potensial for konflikt i seg da den rammer lokalbefolkningen hardt. Saken strider også mot sentrale og fylkeslokale føringer. Driftsstyret er sitt ansvar bevisst når det gjelder å være en konfliktdemper, men skal samtidig være et talerør for lokalbefolkningen. Vi ønsker med dette å belyse vesentlige elementer i saken. Det gjelder:

- Natur med myr, våtmarker og kulturminner
- Skog og bonitet
- Samferdsel
- Friluftsliv
- Klima

- **Natur med myr, våtmarker og kulturminner**

Norges landareal består av ca. 10 % myr. Det samme gjelder for området som ønskes utbygd. Det er 21 registrerte myrer med et areal på 186,6 dekar. Området, kalt Lonene, er et unikt økosystem. Et våtmarksområde med stillerennende vann som snor seg mot Mossevannet. Området har et rikt dyre- og fugleliv. Det er et eldorado for vadefugler og et stopp for trekkfugler. Området inneholder gamle demninger brukt til oppdemming av vann for fløting av tømmer. Vålands bekken er en godt bevart vannvei som er brukt til fløting til Nidelva i generasjoner. Driftsstyret er av den oppfatning at slike områder har stor kulturhistorisk verdi og mener derfor at Lonene våtmarksområde med nedslagsområde, ca. 500 dekar, må ut av planen og vernes for ettertiden. I tillegg er det her gammel slåttemark med laftede uteløper i området. Dette er også kulturminner og har stor kulturhistorisk verdi.

- **Skog og bonitet**

Det er sjeldent man ser en så produktiv skog som de områdene som nå foreslås lagt under asfalt og betong. Kartdatabasen til Nibio viser at på område 64/1 som er på 1804,2 dekar, har 50 % av arealet høy bonitet, 37 % middels og kun **4% lav bonitet**. Dette er altså en meget produktiv skogteig. For 64/3, er andelen høy bonitet 43 %.

Det har nylig vært avholdt klimatoppmøte i Glasgow. Norge var en pådriver for viktigheten av skogvern skulle inn som en del av klimaregnskapet. Å ta vare på skog er helt nødvendig for nå klimamålene. Å ta vare på skog og våre økosystemer er også nødvendig for å sikre at vi har rent vann og biodiversitet, og for å forhindre spredning av sykdommer. Skog inneholder det største karbonlageret på land både globalt og i Norge.

- **Samferdsel**

Utbyggerne påstår at de skal bruke området til kraftkrevende, grønn industri. Dette er ofte såkalte arbeidsintensive virksomheter som for eksempel batterifabrikken i Arendal hvor de påstår det blir 2000 ansatte. Arbeidsintensive virksomheter bør som kjent lokaliseres på steder hvor ansatte har gode muligheter for å komme seg til jobb med gange, sykkel og kollektiv, i tråd med prinsippet om rett virksomhet på rett sted.

Froland kommune sier følgende i sin arealstrategi vedtatt 23.9.2021.

Froland kommune skal legge framtidige nye næringsarealer i nær tilknytning til viktige samferdselsårer. Området fra Blakstadheia til kommunegrensa utpeker seg til nye framtidige næringsarealer som følge av sin nærhet til ny E 18 og Gullknapp flyplass.

Dette er i tråd med både Regionplan Agder 2030 og sentrale føringer.

For befolkningen i området er det umulig å forstå at det med et slikt bakteppe, helt uten infrastruktur, milevis fra boligsentra, gjøres hastvedtak om utbygging av 2000 dekar. Veien som er tilførselsvei i dag, er en oppgradert kjerrevei. Den går fra gårdstun til gårdstun og gjennom disse. Fylkesveien vi snakker om, har krevd mange menneskeliv, og de siste årene har det vært flere tungbilulykker. Det står skolebarn langs hele veien. ÅDT belastningen på denne kjerreveien har for lengst nådd sin grense.

Det er avgjørende for befolkningen at ny vei, som er nevnt for oss, fra E18 skal bakes inn i reguleringsplan og brukes som tilførselsvei både i anleggs- og virksomhetsperiode.

Driftsstyret forlanger at det med dette tiltakets omfang, må legges frem helhetlige vurderinger og avveininger av konsekvenser og ringvirkninger knyttet til infrastruktur og transport. Driftsstyret forlanger også at det skal bygges ny vei inn i området fra E18 før eventuell anleggsstart.

Slik vi ser det vil planlagte tiltak være i strid med Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging og statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Jernbanen er trukket inn som en mulig logistikk-løsning. Driftsstyret har tatt noen målinger og det nærmeste man kan komme den gamle Arendalsbanen er ca. 1,2 kilometer. Med de kostnader som er kjent fra bygging av jernbanespor, ligger dette på mellom en halv og en million kroner per jernbanemeter. Det vil si at kostnaden for å komme til grensen av planlagt næringsareal lander på minimum 0,6 milliarder norske kroner. Hvis planen er at det skal fraktes mennesker til nærmeste stasjon og videre med buss, krever også dette enorme kostnader når 10-20 000 mennesker skal forflyttes hver dag. Praten om bruk av jernbanen fremstår som et forsøk på grønnvasking og oppfattes som useriøst og fordummende i den videre prosessen før vi har en konsekvens- og kostnadsanalyse på plass.

- **Friluftsliv**

Friluftsliv Regionplan Agder 2030 beskriver et fremtidsbilde der økt fysisk hverdagsaktivitet har bidratt til bedre folkehelse. Kommunen har flere viktige friluftarealer og sammenhengende grønnstrukturer. I arbeid med ATP-planen for Arendalsregionen er slike viktige områder for friluftsliv i kommunen kartlagt og verdsatt. Arbeidet inngår som en sentral del av de langsiktige arealstrategiene. Driftsstyret mener derfor at det er viktig at friluftsområdene med grønnkorridorer og ferdsselsårer forvaltes på en god måte.

Området på Bøylestad og Bøylefoss har 13 merkede og vedlikeholdte sommer-turstier. Det er utarbeidet eget turkart med støtte fra Friluftsrådet Sør og Froland Kommune. Kartene kan kjøpes både på biblioteker og turistkontorer i området. Bilder av vår flotte brosjyre ligger som vedlegg. Syv av disse løypene blir berørt eller forsvinner hvis det skulle bli noe av det foreslåtte tiltaket. Det er også fem vinterløyper som kjøres opp med løypemaskin og snøscooter. Tre av disse løypene forsvinner i foreslått tiltaket, se vedlegg. Området som ønskes utbygd er bygdas rekreasjons- og turområde. Friluftsliv er noe som har stor interesse hos bygdas innbyggere noe som også idrettslaget lenger nede i bygda nyter godt av. Bygda her opp er full av ildsjeler som brenner for trening og friluftsliv.

Det planlagte industriområdet er et grenseområde mellom Tvedestrand, Arendal og Froland. Det er en grønn lunge og er et mye brukt rekreasjonsområde for befolkningen i disse kommunene. Det er Driftsstyret som drifter og vedlikeholder turstiene og det er et viktig område for folkehelsen i tre kommuner.

- **Klima**

Med den kunnskapen vi har i dag om binding av karbon i myr, våtmark og skog, fremstår prosjektet samlet sett som klimafiendtlig. Vi vet at området inneholder store myrområder hvor det har vært akkumulering av planter og dyr som ikke er fullstendig nedbrutt over tid og pakket sammen til karbonrik organisk jord, for eksempel torv, som kan bestå av **hele 50 % karbon**. Karbonlageret i myr kan være enormt, selv på svært små arealer.

Boreal skog inneholder det største karbonlageret på land, både globalt og i Norge. Dette skyldes høyt karboninnhold i trærne, som også skaper det store karbonlageret i jordsmonnet i skogen. Det er lagret 3–4 ganger mer karbon i jordsmonnet enn i biomassen av trær og andre planter over bakken. Dette stemmer med globale estimater som viser at 80 % av skogkarbon er lagret under bakken. Skog er estimert til å stå for en stor andel av karbonopptaket på land i Norge, delvis fordi skog dekker et stort areal, men også fordi opptaket er mye høyere enn i andre økosystemer.

Tiden det vil ta før mengden karbon som fjernes, igjen er fanget, er estimert til mellom 89–362 år, avhengig av hvor store de fossile utslippene som skal erstattes er. Dette omtales gjerne som «tilbakebetalingstid».

Det skremmende med de planer som foreligger, er jo at det blir INGEN «tilbakebetalingstid» i dette tilfellet. Området vil aldri mer binde karbon eller CO₂ for den slags skyld. Driftsstyret ser det som unaturlig og oppsiktsvekkende, om en på bakgrunn av dette skulle velge å sprengte ned et slikt område kun for å være «time to market». Useriøst er vel et riktig ord.

Driftsstyret mener også at det er betimelig å stille spørsmål om hvorfor dette prosjektet forsøkes å vedtas gjennom hastevedtak og absolutt INGEN involvering av sterkt berørte parter som lokalbefolkningen og ikke minst store grunneiere som grenser inntil. Hva er det som haster? Vår nye regjering sier at i **ALLE** saker som har et potensial til konflikt, skal man lytte til **ALLE** berørte parter og involvere **ALLE** i gode og åpne prosesser for å dempe konfliktnivået. Denne saken er en slik sak.

Til slutt en **bekymring** som går igjen både hos lokalbefolkningen og grunneiere til Nidelva.

Det som vi er forespeilet av industri på området er datalagringscenter, batterifabrikk, hydrogen og ammoniakk. Vi ser nå at batterifabrikk velger å legge seg nærmere eksisterende infrastruktur og at hydrogen og ammoniakk fabrikk etablerer seg ved sjøen. Dette grunnet at det er beregnet for skip. Da sitter vi igjen med datalagring på Bøylestad. Dette er flere ganger blitt nevnt av grunneierne, som aktuelt på den planlagte industritomta. Datalagring på servere i store datasenter er meget energikrevende. Norge er blitt et attraktivt land å etablere seg i for multinasjonale datalagringselskaper. Selskapene blir særbehandlet, får staten til å finansiere infrastruktur, får den billigste grønne kraften som er å oppdrive og bidrar svært lite til norsk verdiskaping sett opp mot det gigantiske energiforbruket et slikt foretak krever. Til et slikt anlegg trengs det også kjøling og dette skal ifølge grunneierne gjøres ved vannkjøling, dvs ved å legge rør ned i Nidelva. Så skal det

pumpes opp kaldt vann fra bunnen av elva for å kjøle ned serverne i datasenteret. Det er stor uro ang hva som er tenkt med millioner av liter med varmt vann pr døgn. Hvis dette skal tilbakeføres til Nidelva vil et datalagringscenter på Bøylestad sannsynligvis få store konsekvenser for økosystemet i elva. Uttak og utslipp av vann til og fra Nidelva i driftsfasen vil med stor sannsynlighet påvirke vannforekomsten negativt.

Arendalsvassdraget mistet på 70 tallet sin opprinnelige laksebestand på grunn av forsurening. For bare 10-15 år siden trodde mange at laksen i Nidelva hørte historien til. Nå er elva blitt kalket og laksen er tilbake. Det har vært et tidkrevende og målrettet arbeid å få tilbake en bærekraftig laksestamme til elva, som man nå har kunnet fiske laks i i noen år. Kalking, laksetrapper og kultivering har fått laksen tilbake.

Ved Eivindstad kraftstasjon får bla laksen hjelp til å komme seg videre mot Bøylefoss. Her blir den fanget i feller som hver dag blir tømt. Deretter blir fisken fraktet på tilhenger i spesialkar og sluppet ut ovenfor dammen. Litt lenger oppe, ved Bøylefoss, ligger også et kalkingsanlegg, som regulerer surhetsgraden i elva. Kalkdoseringsmaskinen på Bøylefoss har sikret livsmiljøet til laksen i Nidelva. Driftsstyret er opptatt av at vi må verne om den viktige og flotte elva vi har i nærmiljøet vårt. Vi frykter for konsekvensen av hva utslipp av kjølevann kan medføre.

Kloke ord:

Vi kan ikke redde klima ved å bygge ned naturen.

Klima er avhengig av naturen for å fungere.

Med Vennlig hilsen

Bøylestad og Bøylefoss Velforening (Driftsstyret)

Leder: Odd Egil Tjøstheim, tlf 95 99 88 58,

s-hidle@online.no

Nestleder: Ragnar Bøylestad tlf 95 23 72 05,

rb@boylestadmoen.no

Sekretær: Kirsten Henningsen tlf 95 88 19 16,

henningsenkirsten@gmail.com

Styremedlem: Kai Sveinungsen tlf 91 17 28 36,

kscossie24v@outlook.com

Styremedlem: Solveig Bygdås tlf 90 58 50 18,

furutun@yahoo.no

Kasserer: Tore Bøylestad, 91865758,

lbt@live.no

Hjemmeside:

<http://www.boylestad-og-boylefoss.com/>